

Askerlik Mesle?ine ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Askerlik Mesle?ine ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17050>

Özet

Askerlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği, Ç. Pınar tarafından 1999 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle askeri eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin, seçtikleri askeri mesleğe karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, Pınar'ın yüksek lisans tezi kapsamında, **Hava Harp Okulu** öğrencilerinin genel özellikleri ve akademik başarıları etkileyen faktörler üzerine yapılan kapsamlı bir incelemenin parçası olarak ortaya konmuştur. Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin askeri kariyerlerine yönelik olumlu veya olumsuz tutumlarını belirleyerek, mesleki adaptasyon ve motivasyon düzeyleri hakkında önemli veriler sağlamaktır.

Ölçek, geliştirme aşamasında psikometrik prensiplere uygun olarak hazırlanmış olup, askeri personel adaylarının mesleğe bağlılıkları ve yeterlilik algıları değerlendirilmede kritik bir rol oynamaktadır. Bu tür tutumların erken tespiti, eğitim programlarının düzenlenmesi ve personel seçimi süreçlerinin etkinleştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Askerlik Mesleği, Tutum Ölçeği, Hava Harp Okulu, Askeri Eğitim, Psikometrik Geliştirme, Öğrenci Seçimi, Mesleki Adaptasyon.

Yazarlar

Ç. Pınar

Amaç

Ölçeğin temel amacı, askeri eğitim kurumlarındaki öğrencilerin (özellikle **Hava Harp Okulu** bünyesinde) askeri mesleğe yönelik tutumlarını ölçmek ve değerlendirmektir. Bu tutumların belirlenmesi, öğrencilerin mesleki motivasyonları, disiplin anlayışları ve kariyer tercihlerindeki kararlılıkları anlamak için gereklidir.

Geliştirme çalışması, öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarının akademik başarıları ve genel özellikleriyle ilişkilerini incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, gelecekteki subay adaylarının mesleğe uygunluk düzeylerinin saptanması ve potansiyel adaptasyon sorunlarının önceden belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, psikolojide merkezi bir kavram olan **tutum** (attitude) yapısını ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir objeye, duruma veya mesleğe karşı sergilediği tutarlı değerlendirmeler, duygusal tepkiler

ve davranışsal eğilimler bütünüdür. Bu ölçek özelinde, hedef yap, bireylerin askerlik mesleği hakkındaki inançları (bilisel), bu mesleğe karşı hissettikleri duygular (duygusal) ve bu mesleği sürdürme istekliliklerini (davranışsal eğilim) kapsamaktadır.

Ölçek, askeri yaşamın zorluklarına, disiplin gerekliliklerine, görev bilincine ve ulusal savunmaya katkı gibi boyutlara odaklanan maddeler aracılığıyla, öğrencilerin mesleği içselleştirme derecesini belirlemeyi amaçlar.

Geçerlik

Kaynak referansta (Pinar, 1999 Yüksek Lisans Tezi) geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel değerler belirtilmemiş olsa da, bir geliştirme ölçeği olarak geçerlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu tür tez çalışlarında yapı geçerliği (Construct Validity) ve kapsam geçerliği (Content Validity) incelenir.

Kapsam geçerliği, ölçek maddelerinin askerlik mesleğine ilişkin tutumun tüm önemli boyutları temsil edip etmediğini uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir. Yapı geçerliği ise, faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle ölçeğin kuramsal yapıya ne derece doğru ölçtüğünü göstermeyi amaçlamış olmalıdır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (Reliability) değerleri kaynak referans özetinde açıkça belirtilmemiştir. Ancak, ölçek geliştirme sürecinin bir parçası olarak, ölçeğin tutarlılığı ve istikrarı değerlendirilmek amacıyla güvenilirlik çalışmaları yürütüldüğü kabul edilmelidir.

Genellikle, tutum ölçeklerinde iç tutarlılık (Internal Consistency) katsayısı, yani **Cronbach Alfa** değeri hesaplanır. Bu değer, ölçek maddelerinin aynı yapıya ne kadar iyi ölçtüğünü gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği de (Test-Retest Reliability), ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermediğini değerlendirmek için kullanılabılır.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya ölçmesi durumunda, yapı geçerliğini desteklemek amacıyla faktör analizi yönteminin kullanılması muhtemeldir. Kaynak veride faktör yapısına dair detaylı bilgi bulunmamaktadır.

Keşfedici Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullanılarak, **Askerlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği**nin altında yatan temel boyutlar (örneğin, Disiplin Algısı, Kariyer Bağlılığı, Vatanseverlik) belirlenmiş ve maddelerin bu boyutlara yüklenimleri incelenmiş olmalıdır. Bu analizler, ölçeğin

kuramsal yapısının ampirik verilerle uyumunu sağlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme Tipi Tutum Ölçeği

Format: Yüksek ihtimalle Likert Tipi Derecelendirme (Örneğin, 5'li veya 7'li seçenekli bir derecelendirme kullanılmıştır, ancak kesin bilgi mevcut değildir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Askeri personel adayları (Özel olarak **Hava Harp Okulu** öğrencileri)

Age Group: Genç Yetkinler (Yaklaşık 18-24 yaş aralığı)

Population Details: Ölçek, Ç. Pınar'ın yüksek lisans çalışması kapsamında, 1999 yılında Hava Harp Okulu'nda öğrenim gören öğrenci grubu üzerinde standardize edilmiş ve uygulanmıştır. Bu grup, üniversite düzeyinde askeri eğitim alan, subay aday gençlerden oluşmaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) Metodu. Katılımcılar, askeri mesleğe yönelik tutumlarının yansıtma ifadelerine ne kadar katılıp katılmadıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Askeri Psikoloji, Tutum Ölçümü, Hava Harp Okulu Öğrencileri, Psikometri, Mesleki Tutum, Subay Adayları, Pınar (1999).

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Yüksek Lisans Tezi Yazarı)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 1999

İzinler ve Ücret: Ölçek bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiğinden, akademik amaçla kullanılmak üzere genellikle tezin referans gösterilmesi şartıyla serbest olabilir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarın izninin alınması gerekmektedir. Tezin tam metnine erişim,

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla sağlanabilir.

Referanslar

Pınar, Ç. (1999). *Hava Harp Okulu öğrencilerinin genel özellikleri ile akademik başarılarındaki etkileyen faktörler üzerine bir inceleme* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez kaynağına erişim bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Askerlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sunulmamıştır. Bu nedenle, ölçek maddeleri burada listelenememektedir. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezinin tam metnine başvurulması gerekmektedir.